

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

GasTerra B.V.

Stationsweg 1

Postbus 477

9700 AL Groningen

Nederland

T +31 (0)50 364 86 48

E communicatie@gasterra.nl

BTW NL814409325B01

Handelsregister Groningen 02089290

www.gasterra.nl

Datum

13 april 2018

Doorkiesnummer

Ons kenmerk

JS18.161

Uw kenmerk

[Uw Kenmerk]

Onderwerp

Reactie internetconsultatie Minimaliseren gaswinning Groningenveld

OPENBAAR

Geachte heer, mevrouw,

Met het voorliggende concept wetsvoorstel (hierna: "het wetsvoorstel") beoogt het kabinet de gaswinning uit het Groningenveld te minimaliseren.

Voor het bereiken van dit doel zijn de reeds door de Minister aangekondigde maatregelen, zoals, onder meer, ombouw van laagcalorisch gas naar hoogcalorisch gas en de bouw van een stikstoffabriek belangrijk. Het wetsvoorstel biedt het kader waarmee verzekerd kan worden, dat deze maatregelen ook daadwerkelijk leiden tot minimalisering van de gaswinning uit het Groningenveld.

Het wetsvoorstel regelt de positie van de vergunninghouder Groningenveld, de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, de Minister, lagere overheden, adviesorganen en belanghebbenden bij de vaststelling van de hoeveelheden Gronings gas die nog gewonnen zullen worden.

Het wetsvoorstel legt geen concrete verplichtingen op aan GasTerra.

Het wetsvoorstel heeft wel grote gevolgen voor GasTerra. GasTerra is immers de exclusieve afnemer van het Groningengas en heeft een wettelijke taak voor afname van dit gas zorg te dragen (artikel 54 Gaswet). Als gevolg van het wetsvoorstel zal GasTerra over veel minder Gronings gas kunnen beschikken dan waarvan in het verleden, bijvoorbeeld ten tijde van het aangaan van GasTerra's lange termijn verkoopverplichtingen, is uitgegaan.

Het wetsvoorstel betekent voor GasTerra dan ook een belangrijke uitdaging en grote verandering, zowel voor de dagelijkse operaties als op langere termijn. De gevolgen van het wetsvoorstel voor onder meer de activiteiten, organisatie en de medewerkers van GasTerra zijn op dit moment nog niet vast te stellen en geen onderwerp van deze internetconsultatie. Deze gevolgen zullen naar verwachting ingrijpend zijn.

Ten aanzien van de inhoud van het wetsvoorstel is het commentaar van GasTerra beperkt tot enkele punten.

Graaddagenformule

GasTerra meent dat het hanteren van de graaddagenformule in de operationele strategie een werkbare methode oplevert. De graaddagenformule wordt zo vastgesteld dat deze, rekening houdend met een bepaalde stikstofinzet en inzet van andere middelen, op jaarbasis steeds een minimale winning van Gronings gas oplevert, waarbij in een warm jaar minder Gronings gas zal worden gewonnen dan in een koud jaar.

Als de graaddagenformule voorafgaand aan het betreffende gasjaar is vastgesteld, levert deze binnen het jaar (in de dagelijkse operaties) geen onwerkbaar restricties op om middelen, zoals bergingen, in te zetten. De graaddagenformule bepaalt lopende het jaar niet welke hoeveelheid Gronings gas van dag tot dag gewonnen mag worden. Uiteraard zal bij de dagelijkse operaties wel met de graaddagenformule rekening moeten worden gehouden, zodat aan het eind van het gasjaar de hoeveelheid gewonnen Gronings gas binnen het door de formule gegenereerde jaarvolume blijft.

Dit aspect van de graaddagenformule kan naar onze opvatting duidelijker tot uitdrukking worden gebracht in de toelichting.

In de toelichting wordt over de graaddagenformule het een en ander opgemerkt. Het verband dat in het algemene gedeelte van de toelichting wordt gelegd tussen de graaddagenformule en weersvoorspellingen (zie paragrafen 3.3.1. en 3.3.3.) is naar onze mening niet juist of tenminste onduidelijk en kan naar onze mening beter worden geschrapt. De graaddagensystematiek legt een verband tussen de gerealiseerde effectieve temperatuur en de vraag naar gas. Weersvoorspellingen spelen daarbij geen rol.

Leveringszekerheid

Het wetsvoorstel beschrijft - naar onze mening terecht - dat zowel het beperken van de aardbevingsrisico's als het waarborgen van de leveringszekerheid, moeten worden geschaard onder het veiligheidsbegrip. GasTerra heeft geen relevante kennis over aardbevingsrisico's en onthoudt zich daarom van commentaar op het wetsvoorstel ten aanzien van dit aspect van de veiligheid. Met betrekking tot de leveringszekerheid heeft GasTerra het volgende commentaar:

Onvoldoende jaarvolume

De graaddagenformule wordt zo vastgesteld dat een jaarvolume uit het Groningenveld wordt geproduceerd, waarmee de leveringszekerheid gehandhaafd kan blijven en geen klanten worden afgesloten. De stikstofinzet waarvan hierbij wordt uitgegaan wordt zo gekozen dat nog ruimte overblijft om op onverwachte ontwikkelingen in te spelen zonder een beroep te hoeven doen op het Groningenveld. Bij vaststelling van de graaddagenformule wordt ook uitgegaan van optimale inzet van andere installaties, zoals bergingen. Bovendien kan de werkelijke gasvraag in enig jaar afwijken van het jaarvolume dat ten grondslag ligt aan de graaddagenformule. De voorgaande systematiek levert dan ook geen volledige garantie op dat het jaarvolume Gronings gas zoals vastgesteld volgens de graaddagenformule, voldoende zal zijn om de leveringszekerheid te waarborgen.

Het wetsvoorstel is niet geheel duidelijk over wat moet gebeuren indien lopende het jaar zou blijken dat het volgens de graaddagenformule te produceren jaarvolume onverhoopt onvoldoende is om aan de leveringszekerheid te voldoen.

De vergunninghouder Groningenveld zal in dat geval de productie willen (en moeten) staken aangezien hij zich aan de door de Minister vastgestelde operationele strategie moet houden. Bij de artikelsgewijze toelichting van artikel 52e wordt vermeld dat de vergunninghouder de Minister moet verzoeken de productiestrategie te wijzigen indien het daarbinnen blijven "problemen met zich brengt". De betreffende wijzigingsbevoegdheid van de Minister (artikel 52d lid 3) bestaat volgens het wetsvoorstel (onder meer) indien dat gerechtvaardigd wordt door het belang van de leveringszekerheid. De Minister zal de operationele strategie derhalve kunnen aanpassen indien het conform de vigerende operationele strategie te produceren volume uit Groningen ontoereikend is uit een oogpunt van leveringszekerheid. De vergunninghouder Groningenveld is echter niet verantwoordelijk voor de leveringszekerheid, maar alleen verantwoordelijk voor het op de juiste wijze (conform de operationele strategie) produceren van gas uit het Groningenveld. Andere vragen die in dit kader opkomen zijn: hoe werkt de besluitvormingsprocedure ten aanzien van wijziging van de operationele strategie? Is de vergunninghouder Groningenveld verplicht te voldoen aan een verzoek van GasTerra de Groningen productie op- of af te regelen, indien GasTerra hiertoe een aanwijzing heeft gekregen van de beheerder van het landelijk gastransportnet, ook als de vergunninghouder Groningenveld zou menen dat zulks in strijd komt met de operationele strategie? Hoewel het hier naar verwachting om situaties gaat die zich alleen bij hoge uitzondering kunnen voordoen, lijkt toch aan te bevelen hieraan in het wetsvoorstel meer aandacht te besteden.

Onvoldoende productiecapaciteit

Door de toelichting en de besluiten ten aanzien van maximale Groningen productie in de afgelopen jaren, kan de indruk ontstaan, dat voor het waarborgen van leveringszekerheid voldoende is dat een bepaald jaarvolume Gronings gas zal worden geproduceerd. Dit is onvolledig. Ook als er voldoende jaarvolume is om aan de vraag te voldoen kan de leveringszekerheid in gevaar komen, als onvoldoende productiecapaciteit beschikbaar is om aan de (meestal) kortstondige piekvraag op koude dagen te voldoen. Wij nemen aan dat aanwijzingen die de beheerder van het landelijk gastransportnet op grond van de toepasselijke regelgeving kan doen aan GasTerra, nog steeds moeten worden opgevolgd, ook als dit leidt tot het op- of afregelen van de productie uit het Groningenveld.

Pieklevering

De beheerder van het landelijk gastransportnet is op grond van artikel 10a lid 1 sub a Gaswet en het Besluit Leveringszekerheid Gaswet van 13 april 2004 verplicht de pieklevering te verzorgen. Dit betreft de levering ten behoeve van kleinverbruikers op zeer koude dagen. GasTerra is op grond van artikel 10a lid 3 Gaswet verplicht de beheerder van het landelijk gastransportnet aanbiedingen te doen voor hoeveelheden gas die de netbeheerder nodig heeft om te voldoen aan zijn wettelijke taken. Het wetsvoorstel brengt in deze situatie geen verandering. De vaststelling van de operationele strategie zal in beginsel ook al rekening houden met gas benodigd voor de pieklevering. Dit betekent volgens het wetsvoorstel niet dat de bestaande regelgeving ten aanzien van de pieklevering overbodig is of komt te vervallen. De beheerder van het landelijk gastransportnet zal de bestaande regeling van de pieklevering gewoon moeten volgen. Dit lijkt ons juist.

De vrije markt

In paragraaf 3.3.2.4, laatste alinea wordt vermeld dat het belangrijk is dat onder andere shippers en bij voorkeur ook buitenlandse marktpartijen hun handelen afstemmen op het

doel van het wetsvoorstel, dat er over het hele jaar genomen niet meer uit het Groningenveld wordt gewonnen dan strikt noodzakelijk is. Daarop volgt dan de zin: "de gasmarkt is een vrije markt waarin marktpartijen hun handelen optimaliseren". Daarop volgt dan weer een zin dat het belangrijk is dat alle marktpartijen streven naar minimalisering van de inzet van het Groningenveld. De slotzin is: "In dit wetsvoorstel worden hiervoor belangrijke voorschriften gesteld". Hiermee lijkt de betreffende alinea op twee gedachten te hinken en dit lijkt ons onwenselijk. Overigens zal voor veel marktpartijen ook onduidelijk zijn, hoe zij worden geacht bij te dragen aan het gestelde doel.

Gasopslagen en LNG

In paragraaf 3.3.2.3 van de toelichting wordt ingegaan op de positie van gasopslagen en LNG. De betreffende paragraaf is naar onze mening onvoldoende precies geformuleerd. De opmerking: "Gasopslagen en ook de LNG-installatie moeten door de marktpartijen (shippers) worden geboekt" is onjuist of onduidelijk. Ook is niet duidelijk welke LNG installatie wordt bedoeld (Gate of de LNG peakshaver). Waarom hier "shippers" worden genoemd is onduidelijk. Sommige installaties kunnen niet worden "geboekt". Bij sommige opslagen wordt vermeld wie er de beschikking over heeft, bij andere, zonder aanwijsbare reden, weer niet. Diverse opslagen worden genoemd maar andere (Bergermeer bijvoorbeeld), zonder aanwijsbare reden, weer niet. Buitenlandse installaties worden ook niet genoemd (behalve Epe). Ook het onderscheid tussen H-gas- en L-gas-installaties wordt niet consequent gemaakt.

Tegen het eind van de paragraaf wordt opgemerkt dat gasopslagen een belangrijke rol spelen bij het vlakker kunnen produceren uit het Groningenveld. Deze passage hoort naar onze opvatting niet thuis in het wetsvoorstel.

Ten slotte wordt opgemerkt dat gasopslagen een rol spelen bij het verminderen van de gasvraag uit het Groningenveld omdat gasopslagen pieken in de vraag kunnen opvangen. Ook deze passage zou beter kunnen worden geschraapt. Gasopslagen zijn in beginsel volumeneutraal, zoals in dezelfde paragraaf ook wordt vermeld. Voor zover de gasopslagen worden gevuld met laagcalorisch gas dat verkregen is door H-gas met stikstof te mengen, draagt dat uiteraard wel bij aan het verminderen van de gasvraag uit het Groningenveld.

Met vriendelijke groet,

Herbert van Zijll de Jong